

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти
і науки України
30.01.2015 № 66

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
27 березня 2015 р.
за № 339/26784

ПОЛОЖЕННЯ про учнівські лісництва

I Загальні положення

1. Це Положення визначає порядок організації діяльності учнівських лісництв.
2. Учнівське лісництво - об'єднання учнівської молоді, яке діє в загальноосвітньому або позашкільному навчальному закладі з метою здобуття нею знань, умінь і навичок у галузі лісівництва.
3. Основними завданнями діяльності учнівських лісництв є:
 - оволодіння учнівською молоддю теорією та практикою ведення лісового господарства;
 - сприяння професійному самовизначенню молоді;
 - залучення молоді до ефективного використання та відтворення лісових ресурсів;
 - екологічне виховання дітей та молоді;
 - розвиток учнівського самоврядування.
4. Учнівські лісництва у своїй діяльності керуються Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», Лісовим кодексом України, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, у тому числі цим Положенням.
5. Загальну координацію діяльності учнівських лісництв здійснюють позашкільні навчальні заклади еколого-натуралістичного напрямку або інші навчальні заклади, визначені місцевими органами управління освітою.
6. Учнівське лісництво може діяти на спеціально закріпленій за ним ділянці лісу

відповідно до договору, укладеного між загальноосвітнім або позашкільним навчальним закладом (далі - навчальний заклад), з однієї сторони, та державним лісогосподарським підприємством, міжгосподарським лісгоспом, лісопарковим господарством тощо (далі - лісове господарство), з іншої сторони.

7. Учні лісництва організуються в екологічно чистих зонах лісів України.

8. Діяльність учнівських лісництв ґрунтується на принципах добровільності, самоврядування, доступності, законності, гласності.

9. Членами учнівських лісництв можуть бути учні (вихованці) 6 - 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихованці (учні, слухачі) позашкільних навчальних закладів (далі - учні).

10. Для ефективної роботи в учнівському лісництві учні організуються в гуртки, клуби, ланки тощо.

11. Діяльність учнів в учнівському лісництві організовується відповідно до плану роботи учнівського лісництва, який погоджується керівником лісового господарства та затверджується керівником навчального закладу (орієнтовні розділи плану роботи учнівського лісництва додаються).

12. Діяльність учнів в учнівському лісництві організовується з урахуванням їхніх вікових особливостей.

Учні можуть залучатися до виконання таких видів робіт:

- садіння і висівання лісу, догляд за лісонасіннєвими плантаціями;
- виявлення та охорона пам'яток природи;
- вирощування садивного матеріалу, озеленення населених пунктів тощо;
- залісення ярів і балок, створення полезахисних лісових смуг та захисних лісових насаджень на берегах річок і водойм;
- виявлення та охорона рідкісних рослин, пам'яток природи;
- заготівля лікарської сировини, грибів;
- заготівля насіння деревних і чагарникових порід;
- розселення й охорона мурашників;
- створення екологічних стежок;
- проведення фенологічних спостережень;
- здійснення науково-дослідницької діяльності.

II. Управління учнівським лісництвом

1. Безпосереднє управління учнівським лісництвом здійснює керівник навчального закладу.

2. Керівник навчального закладу:

- визначає структуру учнівського лісництва та зміст його діяльності;
- організовує роботу учнівського лісництва;

- призначає педагогічного працівника, відповідального за діяльність учнівського лісництва та безпеку учнів (далі - учнівський лісничий), і його помічників (за необхідності);
- забезпечує безпечні умови праці учнів, дотримання ними правил безпеки;
- створює необхідні умови для виконання плану роботи учнівського лісництва;
- забезпечує розвиток матеріально-технічної бази учнівського лісництва.

3. Адміністрація лісового господарства:

підбирає та закріплює за учнівським лісництвом ділянку лісу, за можливості виділяє приміщення, необхідні для його роботи;

призначає фахівця, відповідального за координацію діяльності учнівського лісництва та лісового господарства;

організовує безкоштовне підвезення учнів на ділянку;

може відзначати учнів, які досягли кращих результатів у трудовій та суспільній діяльності.

4. Учніський лісничий:

- організовує діяльність учнів в учнівському лісництві;
- розподіляє між учнями роботу в учнівському лісництві, контролює її виконання;
- забезпечує виконання плану роботи учнівського лісництва;
- забезпечує дотримання учнями встановленого режиму роботи та виробничої дисципліни;
- організовує практику учнів в учнівському лісництві;
- обліковує працю учнів в учнівському лісництві.

5. Учніський лісничий та його помічники звітують про роботу учнівського лісництва перед керівником навчального закладу та адміністрацією лісового господарства.

6. До роботи в учнівському лісництві можуть залучатися інші педагогічні працівники навчального закладу, персональний перелік яких визначається його керівником, а також науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів, наукові працівники наукових установ, фахівці лісових господарств (за згодою) тощо.

III. Охорона праці учнів

1. Учні допускаються до роботи на ділянці після проведення з ними інструктажу і перевірки знань з охорони праці та техніки безпеки.

2. Інструктажі з охорони праці та техніки безпеки проводяться з учнями відповідно до пункту 1 розділу I Правил охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості, затверджених наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 13 липня 2005 року № 119, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22 вересня 2005 року за № 1084/11364.

Інструктажі з охорони праці та техніки безпеки організовує працівник лісового господарства, відповідальний за роботу учнівського лісництва.

3. Контроль за дотриманням трудового законодавства, правил, норм, інструкцій з техніки безпеки, виробничої санітарії та пожежної безпеки здійснюють учнівський лісничий та педагогічні працівники, які залучені до роботи з учнями в учнівському лісництві.

4. Забороняється залучати учнів до важких робіт і робіт зі шкідливими або небезпечними умовами праці.

Учні в учнівському лісництві можуть працювати тільки у світлий період доби.

Учні не залучаються до гасіння лісових пожеж, до управління транспортними засобами, до роботи з отрутохімікатами та горючими матеріалами.

Учні не залучаються до робіт, пов'язаних із підніманням їх на висоту.

IV. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення учнівського лісництва

Витрати на фінансування та матеріально-технічне забезпечення учнівського лісництва здійснюються за рахунок коштів, не заборонених чинним законодавством України.

Додаток
до Положення
про учнівські лісництва
(пункт 11 розділу I)

ОРІЄНТОВНІ РОЗДІЛИ ПЛАНУ роботи учнівського лісництва

I. Теоретична підготовка

1. Екологічне, оздоровче, економічне та естетичне значення лісу.
2. Основи лісознавства та лісовідновлення.
3. Біоценоз лісу, його охорона. Вивчення видового складу фауни та флори лісу.
4. Лісові ґрунти та їх значення.
5. Способи захисту лісу від пожеж, ерозії, шкідників і хвороб.
6. Культура поведінки в природі.
7. Техніка безпеки в лісі.

II. Практична діяльність

1. Тематичні екскурсії до лісу.
2. Чергування на дорогах з метою попередження лісових пожеж і охорони молодих насаджень.
3. Садіння та висівання лісу, догляд за лісовими насадженнями.
4. Озеленення населених пунктів.
5. Виготовлення та розвішування будиночків і годівничок для птахів.
6. Складання карти закріпленої ділянки лісу з нанесенням місць розташування об'єктів лісу, що охороняються (мурашників, гніздування птахів, цінних рослин тощо).
7. Заготівля рослинної сировини.
8. Влаштування екологічних маршрутів.

III. Дослідницька діяльність

1. Організація тематичних групових та індивідуальних досліджень об'єктів та явищ лісового біоценозу, антропогенного впливу на ліс.
2. Екологічний моніторинг.
3. Проведення дослідів за завданнями вчених і фахівців лісового господарства.
4. Проведення науково-практичних конференцій юних лісівників.

IV. Просвітницька діяльність

1. Випуск стінних газет, фотостендів, інформаційних бюлетенів, присвячених охороні лісу.
2. Виступи в засобах масової інформації.
3. Бесіди з учнівськими та батьківськими колективами на теми раціонального використання та охорони лісу.
4. Випуск і поширення листівок екологічного змісту.
5. Організація екскурсій екологічними стежками.
6. Залучення учнів навчальних закладів, громадськості до лісогосподарської та природоохоронної діяльності.